

KAKO SU SE BARBANC I RAKLJANCI NADMUDRIVALI S GOSPODARIMA LOREDANIMA

Glavni urednik
Ranko
BOROVEČKI
Urednik
Goran
PRODAN
Grafičko
oblikovanje
Dean
PAUS

Izdavač:
Glas Istre
novine d.o.o. Pula
Prilog izlazi
jednom tjedno

Istra PLUS

Vinske igre bez granica

Nakon što mu je upravitelj imanja dojavio da podanici krijumčare vino i krše propise o načinu prodaje i plaćanju daća, "signor e padron" Loredan odredio je svakom posjedniku vinograda koliko vina treba dovesti u Barban i zabranio izvoz i prodaju na veliko. Prekršitelje je čekala kazna bičevanja i zatvora te osuda na galiju. Unatoč zastrašujućim kaznama čini se da je Barbancima i Rakljancima bio gušt nadmudrivati se s gospodarima jer su nastavili s vinskim igrama pa su u vino ulijevali vodu. I to je, jasno, pročitano i zabranjeno novom terminacijom...

PIŠE Robert BURŠIĆ

San Vičente, lipi moj sve-ti Vinko, pomori brižnoj ženi ča ima munjenega muža ča se poša bosti s rogatimi, ni mislija ni na se ni na me, ni na drobnu dicu, bolnu mater i oca, blagi zemlji. Ako pojde u pržun oli na vesla, sve će poč h vragun! Ki će manjtinati fameju, ki će prikurati kruha za toliko lačni ust? Kako ću ja, sama siromaha, bez njega, gospodara, rivat naprid? Dragi moj, sveti i buli Čente, tebi Bog ni da lahko delo, skrbiti za vinare, ja bih rekla i pijance, svoje ne nemoj me pustiti samu, pomori brižnoj ženi, zmekšaj srce gospodaru Loredanu neka pušti mojega Đovakina na slobodu, neka ga ne vrže u pržun, neka ga ne hiti u barku, ni za njega ni pržun ni barka, a ja ti dajem svoju besidu da ću ga vrći u regulu. Neće mojemu Đovaninu nikad više pasti u tu munjenu glavu da skriva vino po kampanji, ni da stavlja vodu u vino. Miga da je gospodar Loredan, neka mu Bog da sriću i zdravlje, pa na glavu kad se rodija, kapi on kapi ča je vino, a ča bevanda. Usliši, lipi moj Vičente, srićo materina, ti vapaj mene, siromaha Luce! Ko me uslišiš už-gat ću ti u našoj barbanskoj cr-

kvi Sv. Mikule velu i debelu sviću. Amen."

Takav ili sličan vapaj, molitva upućena nebeskome zaštitniku vina i vinara, sv. Vinku, čiji blagdan pada sutra, 22. siječnja, mogao se čuti u Barbanu početkom 17. stoljeća nakon što je Leonardo Loredan, signor e padron de Barbana, Castel Novo e loro territorii, odlučno doskočio šegavecama mještana i proglasio terminacije o berbama i prodaji vina. Odredbama je namjeravao stati na kraj nezakonitoj trgovini, nečemu čemu se nije našlo lijeka do dana današnjega.

Šjor Loredan, veliki gazda Barbana i Raklja, nakon što mu je upravitelj imanja, koji je nosio titulu kapetana, dojavio da podanici krijumčare vino i krše propise o načinu prodaje i plaćanju daća, sjeo je za stol u svojoj venecijanskoj palači i 6. listopada 1614. napisao odredbu (a možda ju je i diktirao notaru): svakom posjedniku vinograda određuje se koliko vina treba dovesti u Barban i u nazočnosti kapetana predati gostioničaru po otkupnoj cijeni; kapetani ma se naređuje da za gostioničara, koji će u barbanskom kaštelu vino prodavati na malo, izaberu poštenog čovjeka; zabranjuje se izvoz i prodaja vina na veliko. Što slijedi onima koji se ogluše? Prekršitelje

Barbanski gospodari terminacije su objavljivali i s gradske lože

je čekala kazna bičevanja i zatvora te osuda na galiju, po kapetanovoj slobodnoj volji i procjeni.

Veleposjednik je takvu odredbu donio jer je njegova blagajna ostajala zakinuta za postotak od prodanog vina, zbog šegavece Barbana. Oni bi, naime, kapetanu, koji je tražio da vino prodaju u Barbanu i Raklju, gdje i oni sami dolaze piti, lagali da su ga već utrošili za svoje potrebe (čitaj - popili). Gospodaru, koji nije pao na glavu kada se rodio, nije trebalo puno da zbroji dva i dva: i u godinama rodnih berba i velike količine proizvedena vina, on ostaje bez planiranih prihoda, jer lokalni vinari i vinogradari lukavštinom obilje pretvaraju u nestašicu!

Unatoč zastrašujućim kaznama čini se da je Barbancima i Rakljancima bio gušt nadmudrivati se s gospodarima (gušt i potreba) jer su nastavili s vinskim igrama: držali su se odredbe o davanju vina (nisu ga skrivali, ni finta popili sami i u kompaniji), ali su sada u vino ulijevali vodu. I to je, jasno, pročitano, pa je pod glavnom ložom u Barbanu Francesco Loredan 1631. obznanio terminaciju kojom se zabranjuje ulijevanje vode u vino. Prekršiteljima će se oduzeti sve proizvedeno vino i odrediti novčana kazna. Usto, procjenitelj desetine mora biti prisutan pri pretakanju vina u seoskim konobama.

U međuvremenu je, 1619., osujećen još jedan pokušaj nadobudnih Barbana i Rakljanaca da prevare gospodare: uzrok loše kvalitete vina bila je prerana berba, zato će kapetan svake godine objavljivati kada će startati berba grožđa. Zacijelo se sv. Vinko, lipi i dragi Čente, na nebesima križao promatrajući ta ljudska, sasvim zemaljska nadmudrivanja.

Ne zna se je li i kada ova igra završila, zna se da je ispričana po zapisima povjesničara dr. Miroslava Bertoše "Istra, Jadran, Sredozemlje - identiteti i imaginariji".